

JANUS, S.L.

Jaciment: **SITGES DE LA CARRETERA D'AIGUAVIVA
(GIV-5331)**

Municipi: **RIUDELLOTS DE LA SELVA**

Comarca: **LA SELVA**

Campanya: **JUNY 2004**

Director: **JOAN LLINÀS I POL**

MEMÒRIA

Gestió de patrimoni arqueològic i cultural

Pl. Estació, 1 · Tel. i Fax 972 22 22 52 · Mòbil 619 93 49 38 · 17410 SILS (La Selva) · e-mail: janus@grn.es

JANUS, S.L.

Jaciment: **SITGES DE LA CARRETERA D'AIGUAVIVA
(GIV-5331)**

Municipi: **RIUDELLOTS DE LA SELVA**

Comarca: **LA SELVA**

Campanya: **JUNY 2004**

Director: **JOAN LLINÀS I POL**

MEMÒRIA

Joan Llinàs i Pol

Juny 2004

JANUS, S.L.

ÍNDEX

1. Introducció	2
2. Situació geogràfica i motivacions de la intervenció	2
3. Metodologia	3
4. Desenvolupament de l'excavació	3
4.1. Llistat de les unitats estratigràfiques	3
4.2. Descripció de les unitats estratigràfiques	3
5. Conclusions	7
6. Bibliografia	8

JANUS, S.L.

1. INTRODUCCIÓ

Dels dies 7 a 15 de juny de 2004 ha tingut lloc l'excavació arqueològica de les sitges de la Carretera d'Aiguaviva (Riudellots de la Selva, la Selva). L'excavació, promoguda per l'Ajuntament de Riudellots de la Selva, ha estat encomanada a l'empresa Janus, SL i dirigida per l'arqueòleg Joan Llinàs i Pol, amb el concurs de dos auxiliars i la col.laboració tècnica dels arqueòlegs Josep Frigola i Triola, Jordi Merino i Serra i Carme Montalbán i Martínez, tots de l'esmentada empresa. Cal destacar l'interès i la col.laboració de la sra. Montserrat Roura i Massaneda i del sr. Joan López i Cobo, alcaldessa i regidor de cultura de l'Ajuntament de Riudellots de la Selva, respectivament.

2. SITUACIÓ GEOGRÀFICA I MOTIVACIONS DE LA INTERVENCIÓ

El maig de 2003 foren descobertes tres sitges retallades en el marge est de la carretera GIV-5331, que comunica l'aeroport Girona-Costa Brava amb el nucli urbà d'Aiguaviva. L'indret concret es troba situat a l'estret espai que resta entre la carretera i la tanca que delimita per l'oest els terrenys de l'àrea de servei "Àrea del Gironès" de l'autopista AP-7, a l'extrem nord-oest del terme municipal de Riudellots de la Selva (la Selva), a tocar dels límits amb Vilobí d'Onyar (tot just a l'altra banda de la carretera) i Aiguaviva. Les seves coordenades UTM són:

x : 481100

y : 4639650

z : 140

La descoberta de les sitges es va fer de manera casual, potser afavorida per una neteja de la vegetació del marge de la carretera. A simple vista es podien apreciar clarament dues sitges retallades en el subsòl natural, situades de costat i ben a prop l'una de l'altra,

JANUS, S.L.

ben distingibles per la seva forma globular i pel seu farcit de terres fosques en contrast amb el beige clar del subsòl. Més allunyades, semblava haver-n'hi unes altres dues, de les quals al final tan sols una ha resultat esser-ho.

Les sitges, situades en un lloc lleugerament aturonat i migpartit per la carretera, estaven exposades a l'erosió natural degut a les pluges, a les conseqüències de possibles nous treballs de neteja, desbrossament i condicionament del marge de la carretera i a l'acció dels furtius. Davant d'això, fou comunicada la descoberta a l'Ajuntament de Riudellots de la Selva, que es va comprometre a costejar les despeses de l'excavació arqueològica de les restes descobertes

3. METODOLOGIA

Efectuats els corresponents tràmits, l'excavació s'ha realitzat el mes de juny de 2004. Després d'una neteja del marge i certificada l'existència de tres sitges, s'ha procedit a la seva excavació arqueològica individualitzada. Cada sitja ha estat excavada en extensió i per estrats i se n'ha efectuat una completa documentació fotogràfica i planimètrica. El material arqueològic recuperat ha estat netejat i classificat sota les sigles CA (jaciment: Carretera d'Aiguaviva) + 04 (any de la intervenció: 2004) + número de la unitat estratigràfica (quatre dígit). Exemple: CA-04-1004.

Al final de l'excavació, les tres sitges han quedat, visibles i buides, al marge de la carretera. Es preveu que continuïn en aquest estat, ja que no obstaculitzen el trànsit de la carretera ni el seu desguàs en cas de pluja.

4. DESENVOLUPAMENT DE L'EXCAVACIÓ

4.1. Llistat de les unitats estratigràfiques

1001. Retall de la sitja 1.

1002. Farcit de la sitja 1.

1003. Retall de la sitja 2.

JANUS, S.L.

1004. Farcit de la sitja 2.

1005. Retall de la sitja 3.

1006. Farcit de la sitja 3.

1007. Retall del marge de la carretera, que afecta les tres sitges.

1008. Estrat modern que cobreix part del retall del marge de la carretera.

1009. Paviment de la carretera.

4.2. Descripció de les unitats estratigràfiques

U.E. 1001 (sitja 1)

Retall de la sitja 1, la situada més al nord. Efectuat a la roca mare se'n conserva una part molt petita i es troba enormement afectat pel retall del marge de la carretera (U.E. 1007), de manera que tan sols se n'ha conservat el fons i una petita part de la paret est, fins a una alçada màxima de 80 cm., els quals constitueixen, aproximadament, el 10 % de la sitja. El fons és totalment concau i la paret corbada, per la qual cosa podem deduir que la sitja degué tenir un perfil totalment globular. Farcida per un únic estrat (U.E. 1002), data del segle II aC, preferentment la primera meitat.

U.E. 1002 (sitja 1)

Únic farcit de la sitja U.E. 1001, compost per terra bàsicament argilosa, de color marró, amb no massa inclusions. A la part superior tenia alguns fragments sorrencs procedents del subsòl natural disgregat, mentre que a prop del fons aparegué una major concentració de carbons. Ha proporcionat una mica de material arqueològic, situable al segle II aC, preferentment a la primera meitat (àmfora itàlica, grisa de la costa catalana...).

JANUS, S.L.

U.E. 1003 (sitja 2)

Retall de la sitja 2, situada al nord i a tocar de la sitja 3. Efectuat a la roca mare se'n conserva aproximadament una tercera part i es troba afectat pel retall del marge de la carretera (U.E. 1007), de manera que se n'ha conservat quasi tot el fons i una bona part de la banda est, fins a una alçada màxima d'uns 125 cm. El fons és pla i la paret corbada, el diàmetre aproximat del fons és d'uns 110 cm i el diàmetre màxim de la sitja de 170 cm. Farcida per un únic estrat (U.E. 1004), data de finals del segle IIIaC-principis del segle II aC.

U.E. 1004 (sitja 2)

Únic farcit de la sitja U.E.1003, compost per terra argilosa i compacta, de color marró bastant fosc, amb poques inclusions i de mida petita, però força variades (pedres, carbonets, ceràmica, tovot...). El material arqueològic aparegut (àmfora púnico-ebussitana, algun fragment itàlic escadusser) en permet una datació que sembla que hem de situar a cavall dels segles III i II aC.

U.E. 1005 (sitja 3)

Retall de la sitja 3, situada al sud i a tocar de la sitja 2. Efectuat a la roca mare es troba afectat a l'oest pel retall del marge de la carretera (U.E. 1007), però bastant tangencialment, de manera que se n'ha conservat aproximadament un 80 %. El fons és lleugerament concau i la paret corbada. Se'n desconeix quasi tota la boca, que és la part més malmesa, però la paret té un diàmetre màxim de 160 cm i de 115 cm al fons, i la profunditat de la sitja assoleix els 180 cm. Farcida per un únic estrat (U.E. 1006), sembla que l'hem de datar preferentment al segle III aC.

JANUS, S.L.

U.E. 1006 (sitja 3)

Únic farcit de la sitja U.E.1005, molt semblat al de la veïna sitja U.E. 1003. Està compostat per terra argilosa i compacta, de color marró, amb diverses inclusions de mida petita, (pedres, carbonets, ceràmica, tovot...). Malgrat el bon estat de conservació de la sitja, el material arqueològic aparegut ha estat escàs i entre ell no hi havia importacions, per la qual cosa el datem a grans trets, de manera laxa i amb algun dubte, al segle III aC, sense més precisions.

U.E. 1007

Retall del marge est de la carretera, efectuat en el subsòl natural, de natura granítica i sorrenca (gresa). En forma de V, exerceix de desguàs pluvial de la carretera i assoleix una profunditat que arriba a superar el de les mateixes tres sitges (U.E. 1001, 1003 i 1005) a les quals també retalla per la part oest. La sedimentació natural hi ha anat dipositant un estrat de terra heterogènia (U.E. 1008) al fons que tapava part d'alguna de les sitges.

U.E. 1008

Estat de terra heterogènia, dipositat els darrers anys per sedimentació natural al fons del retall U.E. 1007. Ha estat enretirat allà on tapava la part inferior de les sitges U.E. 1001 i 1003 i no ha proporcionat material arqueològic.

U.E. 1009

Pavimentació de la carretera, al caire oest del retall U.E. 1007.

JANUS, S.L.

5. CONCLUSIONS

Finalitzada l'excavació, no ha quedat a la vista cap resta arqueològica per intervenir, per la qual cosa podem donar per acomplert el principal objectiu de l'excavació: el d'excavar i documentar arqueològicament aquelles restes que estaven en perill directe de deteriorament.

Alhora, la intervenció ha permès la descoberta d'un nou jaciment arqueològic, el primer anterior a l'edat mitjana que es documenta a Riudellots de la Selva. Cal suposar, en bona lògica, que les tres sitges excavades formen part d'un camp de sitges més extens, que encara es podria documentar, sobretot, al camp que s'estén a ponent, a l'altra banda de la carretera i ja dins del terme de Vilobí d'Onyar. També és possible l'existència de més sitges a l'estreta llenca de terra que queda a llevant, entre el marge explorat per nosaltres i els límits de l'àrea de servei de l'autopista i, fins i tot, dins dels propis terrenys de l'àrea de servei. Aquests dos sectors pertanyen a Riudellots de la Selva.

Des d'un punt de vista històric, la documentació d'aquest jaciment permet assegurar l'explotació agrícola (presumiblement cerealística) d'aquest sector del pla de la Selva en un moment avançat del període ibèric (segles III-II aC) i constitueix un pas més de cares al coneixement històric d'aquest període en un sector que -ara com ara- no gaudeix de massa dades. Els camps de sitges ibèrics coneguts més propers es troben a Cassà de la Selva, uns 10 km a llevant: a la Carretera de Riudellots (Llinàs i Merino 2004), a Can Roser (Merino 1999, p. 77-78), a la Rambla 11 de setembre (Merino 1999, p. 77) i al Camp de l'Arrencada (Llinàs, Merino i Montalbán 2000). Pel que fa als pobats ibèrics dels quals aquestes sitges podrien dependre, tan sols coneixem el Puig del Castell (Cassà de la Selva), encara més allunyat que els camps de sitges que acabem d'esmentar (Merino 1999, p. 76; Fuertes i Merino 2004), i el Puig de Can Cendra (Estanyol) al nord-oest (Nolla i Casas 1984), una mica més proper, tot i que no massa.

Així doncs, la importància de la descoberta i excavació d'aquestes sitges és prou evident. Ara caldrà, sobretot, estar alerta davant d'hipotètics moviments de terres als voltants, especialment al camp de l'altra banda de la carretera i a la part més propera de

JANUS, S.L.

l'àrea de servei de l'autopista, així com realitzar un seguiment arqueològic de qualsevol arranjament o ampliació dels marges de la carretera que es pugui realitzar.

6. BIBLIOGRAFIA

FUERTES, M. i MERINO, J. (2004): "El poblat ibèric de Puig del Castell (Cassà de la Selva, Gironès). Campanyes 2002 i 2003", *Setenes Jornades d'Arqueologia de les Comarques de Girona, la Bisbal d'Empordà*, p. 183-185.

LLINÀS, J. i MERINO, J. (2004): "La sitja ibèrica de la carretera de Riudellots (Cassà de la Selva, Gironès)", *Setenes Jornades d'Arqueologia de les Comarques de Girona, la Bisbal d'Empordà*, p. 187-188.

LLINÀS, J.; MERINO, J. i MONTALBÁN, C. (2000): "Seguiment i excavacions arqueològiques a la variant de la carretera C-250 al seu pas per Cassà de la Selva (Gironès)", *Cinquenes Jornades d'Arqueologia de les Comarques de Girona, Olot*, p. 100-102.

MERINO, J. (1999): "Els jaciments arqueològics d'època ibèrica i romana en el terme de Cassà de la Selva", *Quaderns de la Selva*, 11, Santa Coloma de Farners, p. 73-96.

NOLLA, J.M. i CASAS, J. (1984): *Carta arqueològica de les comarques gironines*, S.T.I.A.G., Girona.

JANUS, S.L.

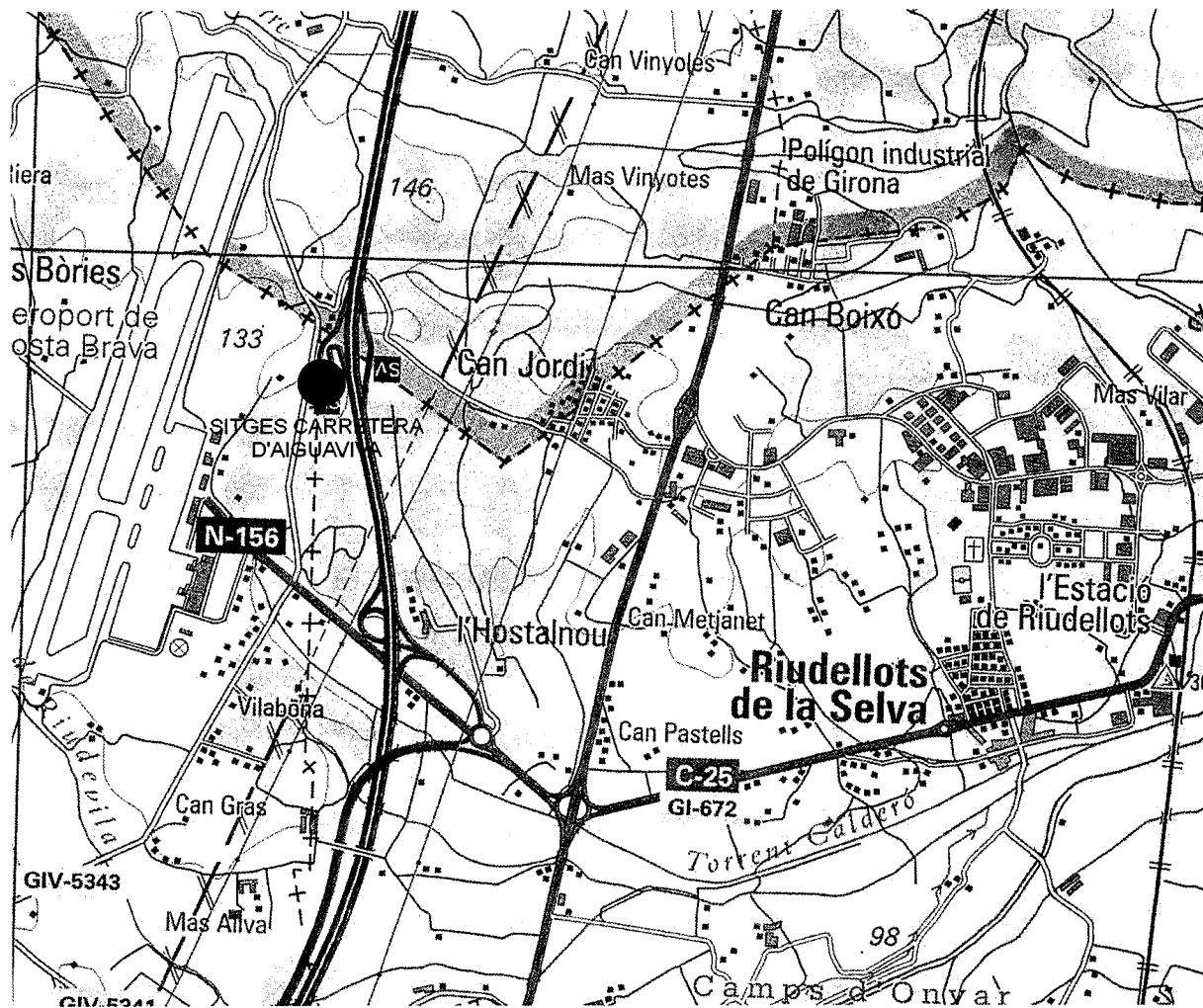
PLANIMETRIA

JANUS, S.L.

PLANIMETRIA

1. Plànol de situació del jaciment E 1:50.000
2. Plànol de detall de situació del jaciment
3. Planta del jaciment
4. Sitges 1 i 2
 - 1-Planta de la sitja 1
 - 2-Secció W-E de la sitja 1
 - 3-Planta de la sitja 2
 - 4-Secció W-E de la sitja 2
5. Sitja 3
 - 5-Planta de la sitja 3
 - 6-Secció N-S de la sitja 3
 - 7-Secció W-E de la sit

SITGES

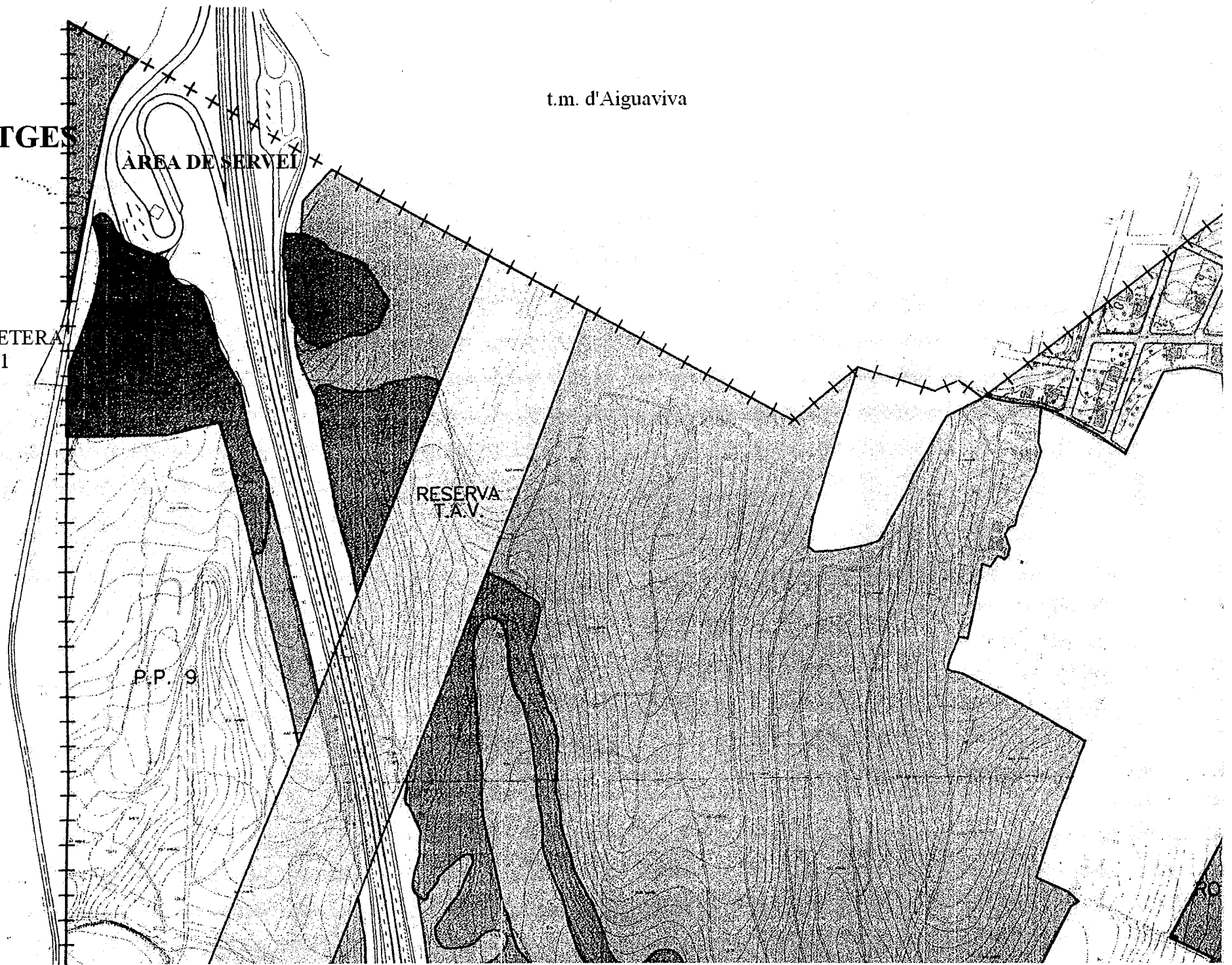
t.m. d'Aiguaviva

ÀREA DE SERVEI

CARRETERA
GI-5331
t.m. de
Vilobí
d'Onyar

RESERVA
T.A.V.

P.P. 9

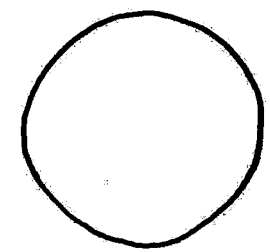
SITJA 1

SITJA 2

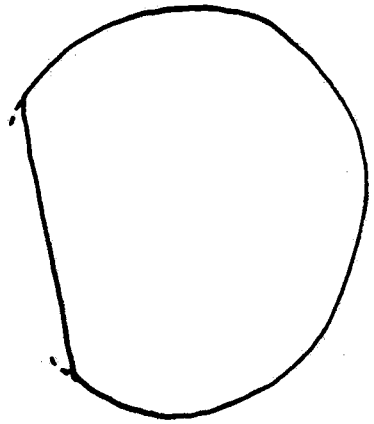
SITJA 3

paviment carretera

N

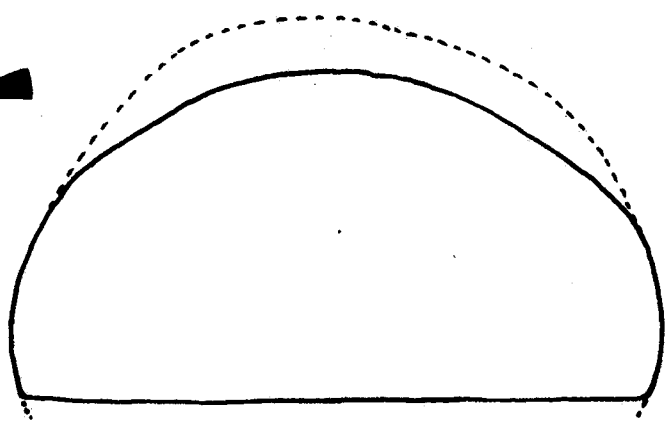
1

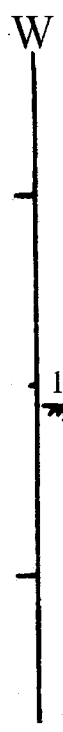
2
E

2

N

3

E

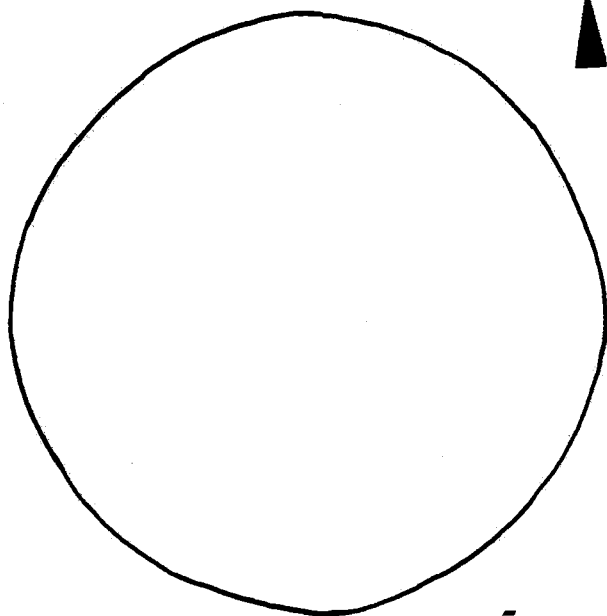
4

N

3

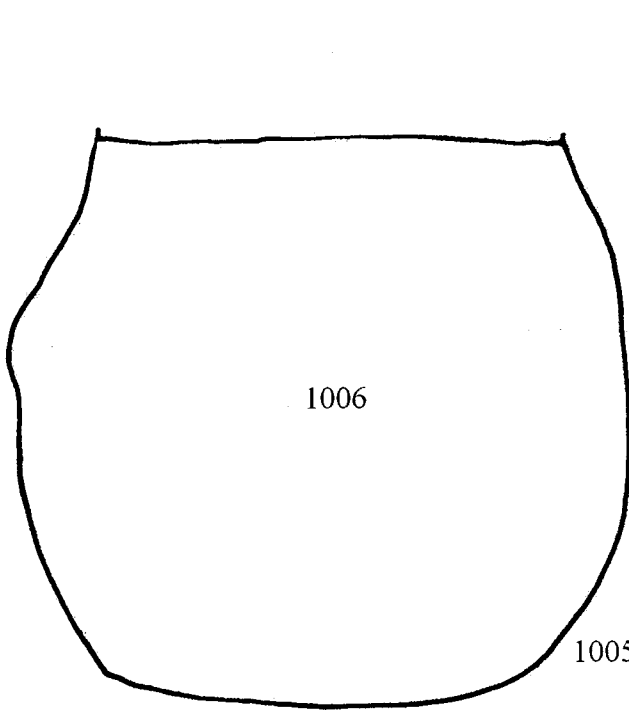

5

N

S

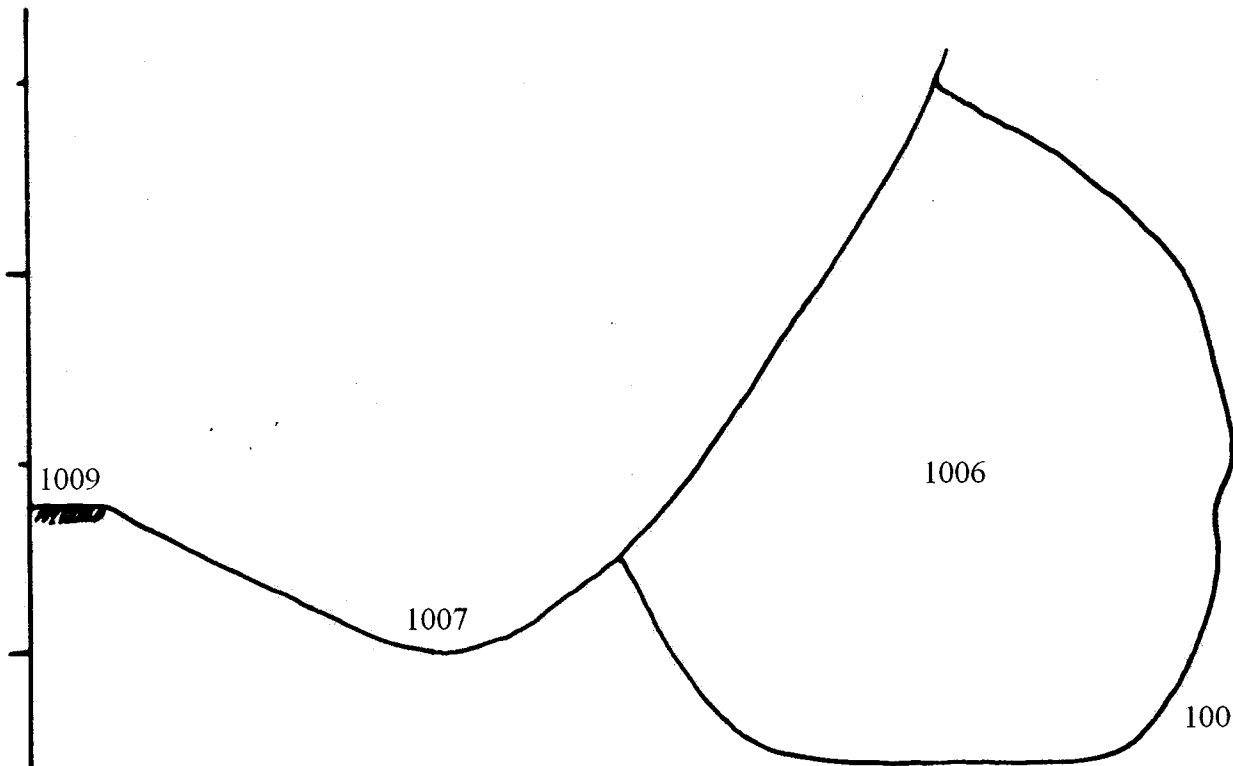
1006

1005

6

W

E

1009

FIELD

1007

1006

1005

7

JANUS, S.L.

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

Jaciment **CARRETERA D'AIGUAVIVA** Campanya **2004** Sector
 Municipi **RIUDELLOTS DE LA SELVA** U.E. **1002**
 Comarca **LA SELVA** Cronologia s. II aC

MATERIAL CERÀMIC

Tipus ceràmic	Vores	Bases	Nans	Altres	S/F	TOTAL FRAG.	TOTAL IND.	Observacions
Grisa de la costa catalana	1					1	1	Pàtera
Comuna ibèrica					4	4	1	
Ceràmica a mà					2	2	1	
Àmfora itàlica					1	1	1	
TOTALS						8	4	

MATERIAL NO CERÀMIC

Pedra volcànica	1	(mostra)

OBSERVACIONS

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

Jaciment **CARRETERA D'AIGUAVIVA**

Campanya **2004**

Sector

Municipi **RIUDELLOTS DE LA SELVA**

U.E. 1004

Comarca **LA SELVA**

Cronologia

225-150 aC

MATERIAL CERÀMIC

Tipus ceràmic	Vores	Bases	Nans	Altres	S/F	TOTAL FRAG.	TOTAL IND.	Observacions
Grisa de la costa catalana					1	1	1	
Oxidada emporitana					1	1	1	
Ibèrica pintada					2	2	1	
Comuna ibèrica	2				26	28	3	
Ceràmica a mà			1		26	27	2	1 s.f. amb decoració aplicada
Àmfora púnico-ebussitana					2	2	1	
Àmfora itàlica					1	1	1	
TOTALS						62	10	

MATERIAL NO CERÀMIC

Fauna terrestre	3	ossos
Tovot	5	frags.

OBSERVACIONS

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

Jaciment **CARRETERA D'AIGUAVIVA** Campanya **2004** Sector
 Municipi **RIUDELLOTS DE LA SELVA** **U.E. 1006**
 Comarca **LA SELVA** Cronologia s. III-II aC

MATERIAL CERÀMIC

Tipus ceràmic	Vores	Bases	Nans	Altres	S/F	TOTAL FRAG.	TOTAL IND.	Observacions
Grisa de la costa catalana					3	3	1	
Oxidada emporitana	1					1	1	
Comuna ibèrica					16	16	1	
Ceràmica a mà	1		1		12	14	3	
TOTALS						34	6	

MATERIAL NO CERÀMIC

Tovot	5	frags.
Pedra volcànica	2	(mostra)

OBSERVACIONS

JANUS, S.L.

LÀMINA DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

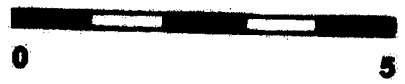
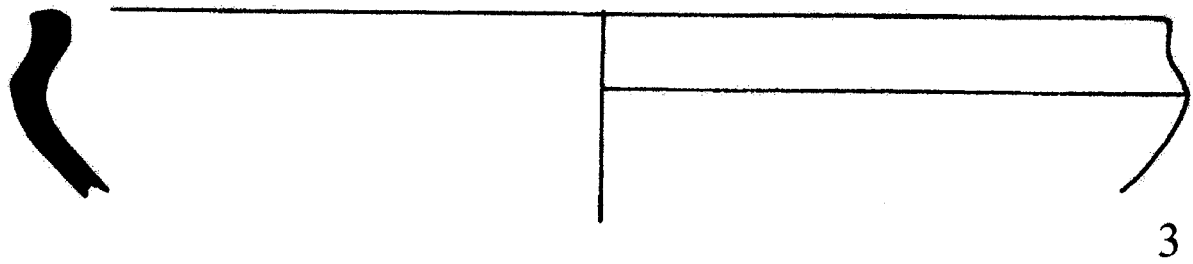
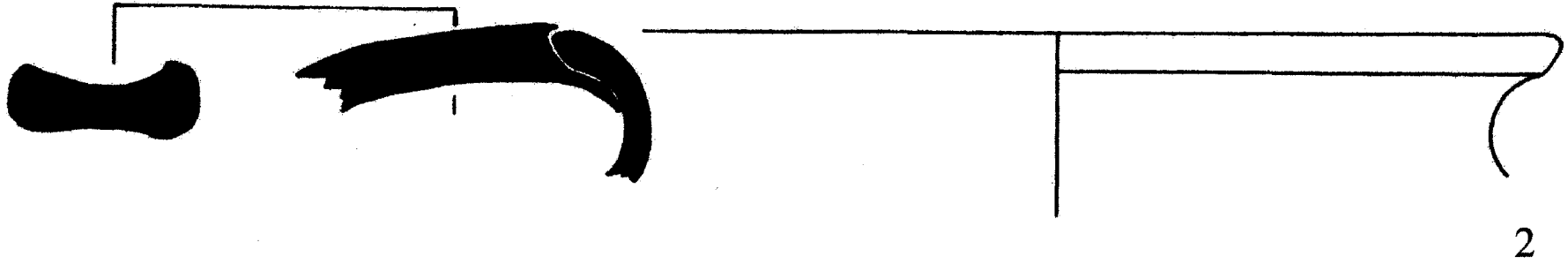
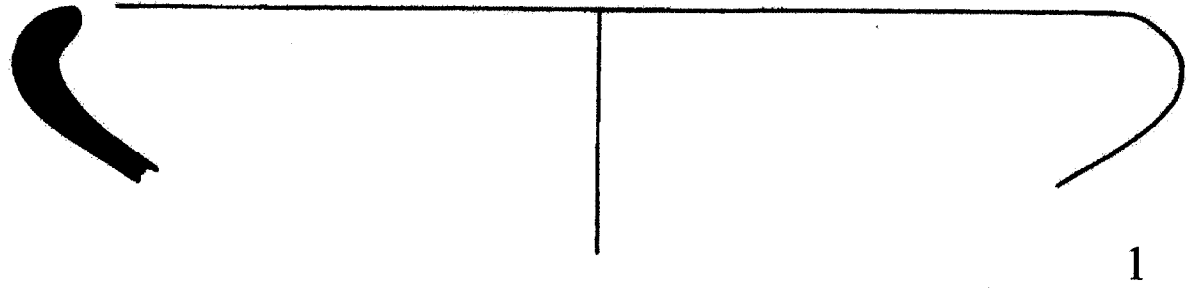
JANUS, S.L.

MATERIAL ARQUEOLÒGIC

1-U.E. 1002. Grisa de la costa catalana. Pàtera.

2-U.E. 1004. Comuna ibèrica.

3-U.E. 1006. Oxidada emporitana.

JANUS, S.L.

INVENTARI FOTOGRÀFIC

<u>Nº Foto.</u>	<u>Tipus</u>	<u>Vista de</u>	<u>Sector</u>	<u>Any</u>	<u>U.E.</u>	<u>Autor</u>
1	Dig	W		2004	1001 a 1009	Joan Llinàs

Tema: General a l'inici de l'excavació

<u>Nº Foto.</u>	<u>Tipus</u>	<u>Vista de</u>	<u>Sector</u>	<u>Any</u>	<u>U.E.</u>	<u>Autor</u>
2	Dig	W		2004	1003, 1004	Joan Llinàs

Tema: Sitja 2 abans de l'excavació

<u>Nº Foto.</u>	<u>Tipus</u>	<u>Vista de</u>	<u>Sector</u>	<u>Any</u>	<u>U.E.</u>	<u>Autor</u>
3	Dig	W		2004	1005, 1006	Joan Llinàs

Tema: Sitja 3 abans de l'excavació

<u>Nº Foto.</u>	<u>Tipus</u>	<u>Vista de</u>	<u>Sector</u>	<u>Any</u>	<u>U.E.</u>	<u>Autor</u>
4	Dig	W		2004	1001	Joan Llinàs

Tema: Sitja 1 excavada

<u>Nº Foto.</u>	<u>Tipus</u>	<u>Vista de</u>	<u>Sector</u>	<u>Any</u>	<u>U.E.</u>	<u>Autor</u>
5	Dig	W		2004	1003	Joan Llinàs

Tema: Sitja 2 excavada

<u>Nº Foto.</u>	<u>Tipus</u>	<u>Vista de</u>	<u>Sector</u>	<u>Any</u>	<u>U.E.</u>	<u>Autor</u>
6	Dig	W		2004	1005	Joan Llinàs

Tema: Sitja 3 excavada

<u>Nº Foto.</u>	<u>Tipus</u>	<u>Vista de</u>	<u>Sector</u>	<u>Any</u>	<u>U.E.</u>	<u>Autor</u>
7	Dig	W		2004	1001, 1003, 1005	Joan Llinàs

Tema: General al final de l'excavació

JANUS, S.L.

REPORTATGE FOTOGRÀFIC

A la part superior, les sitges abans de la seva excavació. A la part inferior, dues de les sitges una vegada excavades.

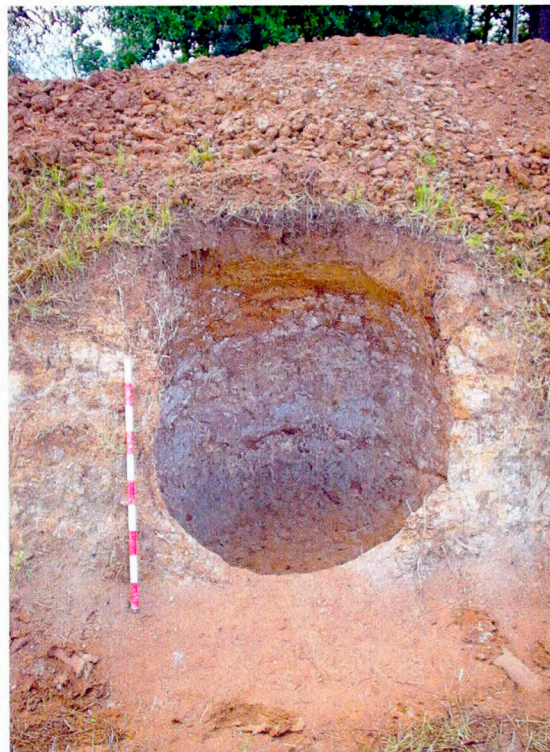
Dues imatges del procés d'excavació de les sitges.

Dues imatges de la sitja 1 després de l'excavació.

La sitja 2 abans i després de l'excavació.

La sitja 3 abans i després de l'excavació.